

Дайджест

Податки 2019

Лариса Пантелійчук,
сертифікований бухгалтер, аудитор,
керівник комітету ФПБАУ з податкових питань,
директор ПП „Аудиторська фірма „Константа”

Вплив мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму в 2019р. на оподаткування виплат працівникам

Використані нормативні документи :

1. Закон про бюджет 2019р. - Закон України від 23.11.2018, № 2629-VIII "Про Державний бюджет України на 2019 рік";
2. КЗпП- Кодекс законів про працю України від 10.12.1971р.;
3. ПКУ- Податковий кодекс України від 02.12.2010, № 2755-VI зі змінами з 01.01.2019р.;
4. Закон № 2464- Закон України від 08.07.2010р. № 2464-VI “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування”;
5. Закон № 2117 – Закон України, Про звільнення від оподаткування грошових коштів, які спрямовуються на проведення новорічно-різдвяних свят для дітей та на придбання дитячих святкових подарунків” від 30.11.2000р. № 2117-III
6. Закон про оплату - Закон України "Про оплату праці" від 24. 03. 1995 р. N 108/95-ВР ;
7. Закон про прожитковий мінімум – Закон України від 15.07.1999, № 966-XIV "Про прожитковий мінімум";
8. Закон №1105- Закон України від 23 вересня 1999р. № 1105-XIV „ Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”;
9. ПКМУ № 1078- Постанова Кабінету Міністрів України „ Порядок проведення індексації грошових доходів населення” від 17.07.2003р. № 1078;
10. ПКМУ № 1227- Постанова КМ України від 29.12.2010 № 1227 "Про затвердження Порядку подання документів для застосування податкової соціальної пільги”;
11. ПКМУ № 1266 - Постанова КМ України від 26.09.2001, № 1266 "Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов’язковим державним соціальним страхуванням”;
12. Наказ Мінфіну №514 - Наказ Мінфіну від 19.05.2017 № 514 "Про затвердження Порядку інформування роботодавців платника податку про наявність порушень застосування податкової соціальної пільги, позбавлення платника податку або відновлення його права на податкову соціальну пільгу та форми повідомлення про наявність порушень”;
13. Інструкція № 5 - Наказ Держкомстату України від 13.01.2004р. № 5 „Про затвердження Інструкції зі статистики заробітної плати”.

В 2019р. зберігається ставка ПДФО 18% до виплат працівникам, військовий збір -1,5% бази оподаткування, нарахування ЄСВ -22% та 8,41% - на зарплату інвалідів, що працюють у юридичних осіб та ФОП (з 01.01.2019р. 8,41%) при наявності довідки МСЕК.

З 01.07.2019р. прожитковий мінімум для працездатних осіб зростає до 2007,00 грн.

Цей показник вплине на :

1. Індексацію грошових доходів. Індексації підлягають грошові доходи (оплата праці) у межах прожиткового мінімуму - 2007,00 грн..
2. Мінімальний посадовий оклад (тарифна ставка) встановлюється у розмірі, не меншому за прожитковий мінімум. Але за повністю виконану місячну (годинну) норму праці заробітна плата не може бути нижчою за розмір мінімальної заробітної плати. Мінімальна зарплата з 01.01.2019р.-4173,00 грн.

Всі інші показники розраховуються, виходячи із прожиткового мінімуму на 01.01.2019р.

Розглянемо на які показники при оподаткуванні виплат працівникам підприємства впливає прожитковий мінімум і мінімальна зарплата в 2019р., що встановлені Законом про бюджет 2019р.

У відповідності до Закону про прожитковий мінімум, прожитковий мінімум - вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування (далі - набір продуктів харчування), а також мінімального набору непродовольчих товарів (далі - набір непродовольчих товарів) та мінімального набору послуг (далі - набір послуг), необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Прожитковий мінімум визначається нормативним методом у розрахунку на місяць на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення

Прожитковий мінімум в 2019р., встановлений Законом про бюджет 2019р.

Соціальні і демографічні групи населення	Розмір прожиткового мінімуму по періодам 2019р.		
	січень- червень	липень-листопад	грудень
Працездатні особи	1921,00 грн.	2007,00 грн.	2102,00грн.

Показники, на які впливає прожитковий мінімум для працездатних осіб в 2019р.:

1)Індексації підлягають грошові доходи (оплата праці)у межах прожиткового мінімуму (ПКМУ № 1078). У разі коли особа працює неповний робочий час, сума індексації визначається із розрахунку повного робочого часу, а виплачується пропорційно відпрацьованому часу. Індексація підлягають виплати, які не мають разового характеру.

Приклад.

У директора ПП „ООО” посадовий оклад 20000,00 грн. Останнє підвищення посадового окладу відбулося на 01.01.2018р.У січні 2019р. він відпрацював 72 годин. З 01 по 20 січня перебував у поточній відпустці. Індексація працівнику за січень 2019р.місяць буде нараховуватись наступним чином :

1921,00грн.(прожитковий мінімум) x 7,2%(Величина приросту ІСЦ для проведення індексації):168годин X 72годин(відпрацьовані години в січні)= 59,28 грн.

Таким чином працівнику за січень 2019р.необхідно нарахувати індексацію в сумі 59,28 грн.

На рахунках бух обліку операції відобразяться кореспонденцією рахунків :

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1.	Нарахована заробітна плата, відпускні ,індексація (8571,43(посадовий оклад)+ 14900,00(відпускні)+59,28)	92	661	23570,71
2.	Утриманий податок на доходи фізичних осіб 18%	661	641	4242,73
3.	Утриманий військовий збір 1,5%	661	642	353,56
4.	Нарахований ЄСВ 22%	92	651	5185,56
5.	Виплачена зарплата на картковий рахунок	661	311	18974,42

2) Податкова соціальна пільга по ПДФО застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень. При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків у випадку та у розмірі, передбачених підпунктом 169.1.2, визначається як добуток суми, визначеної в абзаці першому цього підпункту, та відповідної кількості дітей. Сума, що дає право на пільгу на

весь 2019р. -2690,00 грн. (1,4 x1921,00) і протягом 2019 року не буде змінюватися.(ст. 169.4.1. ПКУ). Таке обмеження застосовується до всіх виплат в вигляді зарплати працівникам, що мають право на соціальні пільги, крім тих, що мають пільги по п.169.1.2 та. А,Б п. 169.1.3.)

3) У відповідності до підпункту 169.1.1ПКУ податкова соціальна пільга надається в розмірі, що дорівнює 50 відсоткам розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року, - для будь-якого платника податку; Соціальна пільга складає **960,50 грн.** на весь **2019 рік** для працівників, що мають право на застосування соціальної пільги у відповідності до ст. 169.1.1,169.1.2 ПКУ.

Розміри податкових соціальних пільг по ПДФО в 2019р. такі :

№ з/п	пункт ПКУ	Категорії платників ПДФО, які мають право на податкову соціальну пільгу	Розмір податкової соціальної пільги	Граничний розмір доходу, що дає право на ПСП
1.	169.1.1	будь-який платник податку	960,50	2690,00
2.	169.1.2	платник податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, - у розрахунку на кожен таку дитину	960,50 х на кількість дітей	2690,00 х кількість дітей
3.	169.1.3	платник податку, який: а) є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником - у розрахунку на кожен дитину віком до 18 років; б) утримує дитину-інваліда - у розрахунку на кожен таку дитину віком до 18 років*;	1440,75 х на кількість дітей	2690,00х кількість дітей
3.	169.1.3	платник податку, який: в) є особою, віднесеною законом до першої або другої категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи; г) є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктом; ґ) є інвалідом I або II групи, у тому числі з дитинства, крім інвалідів, пільга яким визначена підпунктом "б" підпункту 169.1.4 цього пункту; д) є особою, якій присуджено довічну стипендію як громадянина, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів; е) є учасником бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни, на якого поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", крім осіб, визначених у підпункті "б" підпункту 169.1.4 цього пункту;	1440,75	2690,00
4.	169.1.4	платник податку, який є: а) Героєм України, Героєм Радянського Союзу, Героєм Соціалістичної Праці або повним кавалером ордена Слави чи ордена Трудової Слави, особою, нагородженою чотирма і більше медалями "За відвагу"; б) учасником бойових дій під час Другої світової війни або особою, яка у той час працювала в тилу, та інвалідом I і II групи, з числа учасників бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"; в) колишнім в'язнем концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни або особою, визнаною репресованою чи реабілітованою; г) особою, яка була насильно вивезена з території колишнього СРСР під час Другої світової війни на територію держав, що перебували у стані війни з колишнім СРСР або були окуповані фашистською Німеччиною та її	1921,00	2690,00

	союзниками; г) особою, яка перебувала на блокадній території колишнього Ленінграда (Санкт-Петербург, Російська Федерація) у період з 8 вересня 1941 року по 27 січня 1944 року.		
--	--	--	--

* У разі якщо платник податку має право на застосування податкової соціальної пільги з двох і більше підстав, зазначених у пункті 169.1, застосовується одна податкова соціальна пільга з підстави, що передбачає її найбільший розмір, за умови дотримання процедур, визначених підпунктом 169.4.1, крім випадку, передбаченого підпунктом "б" підпункту 169.1.3, податкова соціальна пільга за яким додається до пільги, визначеної підпунктом 169.1.2 цього пункту у разі, якщо особа утримує двох і більше дітей, у тому числі дитину-інваліда (дітей-інвалідів).

ПКМУ № 1227 затверджено перелік документів, що дають право на соціальну пільгу.

Приклад.

Гордій О.П., працівниці основного виробництва, за січень 2019р. нарахована зарплата у сумі 5300,00грн. у бухгалтерії є заява на отримання соціальної податкової пільги по ст. 169.1.2, як мама, що має 2 дітей до 18 років. До бухгалтерії надані всі документи, що підтверджують право на отримання пільги у відповідності до ПКМУ № 1227. Граничний розмір $2690,00 \times 2$ (кількість дітей) = **5380,00** грн. дає право на застосування такої пільги.

Утриманий податок на доходи фізичних осіб з врахуванням пільги складе 608,22 грн.
 $(5300,00 - (960,50 \times 2)) \times 18\%$;

Утриманий військовий збір 1,5% складе 79,50 грн.;
 $5300,00 \times 1,5\%$

Нарахована сума ЄСВ 22%-1166,00 грн.

На рахунках бух обліку операції відобразяться кореспонденцією рахунків :

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1.	Нарахована заробітна плата за основним місцем	23	661	5300,00
2.	Утриманий податок на доходи фізичних осіб 18%	661	641	608,22
3.	Утриманий військовий збір 1,5%	661	642	79,50
4.	Нарахований ЄСВ 22%	23	651	1166,00
5.	Виплачена зарплата на картковий рахунок	661	311	4612,28

4) Згідно Закону № 2117, який діє щорічно в період з 15 листопада поточного року до 15 січня наступного року. Відповідно до ст.4 Закону № 2117 під дитячими святковими подарунками слід розуміти набори товарів, які містять лише кондитерські вироби та іграшки вітчизняного виробництва і фрукти, загальною вартістю не більше 8% прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня звітного податкового року. Тобто, загальна вартість подарунка не може перевищувати - в січні 2018р.- 140,96 (1762,00X8%), листопаді, грудні 2018р. - 140,96 (1762,00X8%) та січні 2019р. 145,68(1921,00x8%).

5) До загального місячного(річного) оподаткованого доходу платника податку включається сума заборгованості платника податку за укладеним ним цивільно-правовим договором, за якою минув строк позовної давності та яка перевищує суму, що становить 50 відсотків місячного прожиткового мінімуму (1921,00 грн. x 50%), діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року (960,50 грн. на 2019 рік) (ст.164.2.7 ПКУ).

б) У статті 169.4.1 визначена сума, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень. На весь рік 2019 ця сума складає 2690,00 грн.

До загального місячного(річного)оподатковуваного доходу платника податку не включається у відповідності до ст. 170.7.3 ПКУ сума нецільової благодійної допомоги, у тому числі матеріальної, що надається резидентами - юридичними або фізичними особами на користь платника податку протягом звітного податкового року сукупно у розмірі, що не перевищує суми граничного розміру доходу, визначеного ст. 169.4.1 ПКУ, встановленого на 1 січня такого року. У відповідності до **п. 3.31 Інструкції №5** така нецільова благодійна, матеріальна допомога повинна мати разовий характер і видаватися не більшості працівників у зв'язку із сімейними обставинами, на оплату лікування, оздоровлення дітей, поховання. Якщо матеріальна допомога має систематичний характер, надана всім або більшості працівників(на оздоровлення, у зв'язку з екологічним станом, крім сум , указаних в п. 3.31), то така матеріальна допомога є фондом оплати праці (п. 2.3.3.Інструкції № 5) та підлягає оподаткуванню ПДФО, військовим збором та ЄСВ. **Сума неоподаткованої допомоги на весь 2019р. складе 2690,00 грн.** Із такої суми не утримується ПДФО, із такої допомоги не утримується військовий збір -1,5%. Така допомога не оподатковується ЄСВ -22%

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1.	Нарахована матеріальна допомога разового характеру за сімейними обставинами в січні 2019р.Петрову П.П.	94	663	2690,00
2.	Перерахована матеріальна допомога на картковий рахунок	663	311	2690,00

7) Мінімальний посадовий оклад (тарифна ставка) встановлюється у розмірі, не меншому за прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб. Але за повністю виконану місячну (годинну) норму праці заробітна плата не може бути нижчою за розмір мінімальної заробітної плати. Мінімальна зарплата з 01.01.2019р.-4173,00 грн.

8) У відповідності до ст. 165.1.22. ПКУ не включається до сукупного доходу сума коштів або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на поховання платника податку:

а) будь-якою фізичною особою, благодійною організацією, Пенсійним фондом України, відповідним структурним підрозділом місцевої державної адміністрації, фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування України або професійною спілкою;

б) роботодавцем такого померлого платника податку за його останнім місцем роботи (у тому числі перед виходом на пенсію) у розмірі, що не перевищує 5380,00 грн. (2690,00x2) Сума перевищення за її наявності остаточно оподатковується під час її нарахування (виплати, надання);

9) У відповідності з пп. 165.1.26 ПКУ збільшено неоподатковуваний розмір стипендії (включаючи суму її індексації) до 2690 грн. в 2019р.Протягом 2018 року розмір такої стипендії становив 2470 грн.

Мінімальної зарплати в 2019р. та її вплив на оподаткування виплат працівникам.

Законом про бюджет 2019р. затверджена мінімальна зарплата в розмірі 4173,00 грн.

Мінімальна заробітна плата - це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці.

Мінімальна заробітна плата встановлюється одночасно в місячному та погодинному розмірах.

Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств усіх форм власності і господарювання та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, за будь-якою системою оплати праці.

У відповідності до Закону про оплату розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати. При обчисленні розміру заробітної плати працівника для забезпечення її мінімального розміру **не враховуються доплати за роботу в несприятливих умовах праці та підвищеного ризику для здоров'я, за роботу в нічний та надурочний час, роз'їзний характер робіт, премії до святкових і ювілейних дат. В Законі надано вичерпний перелік виплат, що не враховуються при визначенні мінімального розміру зарплати.**

Якщо нарахована заробітна плата працівника, який виконав місячну норму праці, є нижчою за законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати, роботодавець проводить доплату до рівня мінімальної заробітної плати, яка виплачується щомісячно одночасно з виплатою заробітної плати.

Якщо розмір заробітної плати у зв'язку з періодичністю виплати її складових є нижчим за розмір мінімальної заробітної плати, проводиться доплата до рівня мінімальної заробітної плати.

У разі укладення трудового договору про роботу на умовах неповного робочого часу, а також при невиконанні працівником у повному обсязі місячної (годинної) норми праці мінімальна заробітна плата виплачується **пропорційно до виконаної норми праці.**

Розмір мінімальної зарплати на 2019р.

	Розмір мінімальної зарплати в 2018р.
	січень-грудень
Розмір місячної мінімальної зарплати	4173,00
Розмір погодинної мінімальної зарплати	25,13

1) Оплата праці здійснюється не нижче встановленого розміру мінімальної зарплати за виконану працівником місячну, погодинну норму праці (обсяг робіт) (ст. 3 Закону про оплату, ст.95 та 252 КЗпП);

Приклад

Посадовий оклад працівника основного виробництва Кучерявого І.І., що працює по основному місцю роботи, - 4100,00грн., прибиральниці Петрової П.П., що працює по основному місцю роботи, - 3500,00 грн. Відпрацьована місячна норма часу за січень -168 год. Є заяви на отримання соціальних пільг по ст. 169.1.1. Сидорова С.С. працює прибиральницею за сумісництвом з посадовим окладом 3500,00 грн.. За січень відпрацьовано 84 години. Є заява на отримання соціальної пільги по ст. 169.1.1.

Але оскільки з 01.01.2019 р. МЗП становить 4173,00 грн. і оплата праці за повністю виконану місячну норму праці (повністю відпрацьований місяць) не може бути нижче МЗП, то працівникам необхідно донараховувати доплату до МЗП.

Так як зарплата у працівників по основному місцю роботи більше 2690,00 грн., то соціальна пільга по ПДФО не надається. Сидорова С.С. надається пільга у розмірі 960,50 грн.

В січні місяці працівникам необхідно нарахувати:

№ п/п	ФІП	Нарахована		всього нараховано	Утримано		Нарахована ЄСВ(22%)
		зп	доплата		ПДФО(18%)	військовий збір (1,5%)	
1	Кучерявий І.І.	4100,00	73,00	4173,00	751,14	62,60	918,06
2	Петрова П.П.	3500,00	673,00	4173,00	751,14	62,60	918,06
3	Сидорова С.С.	1750,00	336,50	2086,50	202,68	31,30	459,03

Виплати що враховуються при обчисленні зарплати для забезпечення її мінімального розміру в 2019р.

Розмір зарплати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці **не може** бути нижчим за розмір мінімальної зарплати

Якщо нарахована зарплата працівника, який виконав місячну норму праці, є **нижчою** за встановлений законом розмір мінімальної зарплати, роботодавець проводить **доплату** до рівня мінімальної зарплати (**4173,00 грн. в 2019р.**), яка виплачується щомісячно одночасно з виплатою заробітної плати

Виплати що ВРАХОВУЮТЬСЯ при обчисленні зарплати для забезпечення її мінімального розміру	Виплати що НЕ ВРАХОВУЄТЬСЯ при обчисленні зарплати для забезпечення її мінімального розміру
Основна зарплата, зокрема винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці за тарифними ставками (окладами), відрядними розцінками та посадовими окладами	Виплати, які визначено частиною другою ст. 3-1 Закону <u>про оплату</u> :
Доплати і надбавки до тарифних ставок (окладів) за: суміщення професій (посад); виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника; розширення зон обслуговування; інтенсивність праці; класність водіям (машиністам) транспортних засобів; керівництво бригадою; високі досягнення в роботі; виконання особливо важливої роботи на певний строк; знання та використання в роботі іноземної мови; допуск до державної таємниці; дипломатичні ранги, персональні звання службових осіб, ранги державних службовців, кваліфікаційні класи суддів, науковий ступінь; за роботу в святкові і вихідні дні тощо	
Премії (щомісячні, квартальні тощо) і винагороди, в тому числі за вислугу років, що мають систематичний характер	Виплати, обчислені з розрахунку середньої зарплати:
Винагороди за підсумками роботи за рік, щорічні винагороди за вислугу років (стаж роботи)	
Індиксація	Виплати, що не залежать від виконаної працівником місячної (годинної) норми праці:
	доплати за роботу в несприятливих умовах праці та підвищеного ризику для здоров'я
	доплата за роботу у нічний час
	доплата за роботу в надурочний час
	виплати за роз'їзний характер роботи
	премії до ювілейних і святкових дат
	Відпускні
	компенсація за невикористану відпустку
	Лікарняні
	Декретні
	матеріальна допомога (на оздоровлення, для вирішення соціально-побутових питань)
	сума вихідної допомоги при припиненні трудового договору
	винагорода за ЦПД
	зарплата на роботі за внутрішнє сумісництво*
	Інші виплати:

* Підсумовувати зарплату за основним місцем роботи з зарплатою на роботі за сумісництвом (в тому числі і внутрішнім) не потрібно. Доплату до рівня мінімальної зарплати слід нараховувати окремо за основним місцем роботи та окремо на роботі за сумісництвом.

2) Від мінімальної зарплати залежить **мінімальний страховий внесок** - сума єдиного внеску, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та підлягає сплаті щомісяця (п.5ст. 1 Закону №2464). Мінімальний страховий внесок складає (**мінімальна зарплатах ставку ЄСВ**) $4173,00 \times 22\% = 918,06$ грн. Нарахування ЄСВ не може бути менше мінімального внеску (918,06 грн.) для працівника, що працює на постійному місці роботи, якщо навіть він працює неповний робочий час.

Приклад

Галич О.П. працює на пів ставки, по основному місцю роботи бухгалтером. В бухгалтерії є заява на отримання першої пільги. Посадовий оклад 5000,00 грн. За січень за відпрацьований час нарахована зарплата 2500,00 грн. $= (5000,00 : 168 \times 84)$.

Із зарплати утримано ПДФО – 277,11 $= (2500,00 - 960,50) \times 18\%$, військовий збір – 37,50 грн. $- (2500,00 \times 1,5\%)$.

ЄСВ на фактично нараховану зарплату – 550,00 грн. $(2500,00 \times 22\%)$.

Доплата ЄСВ до мінімального платежу, виходячи із мінімальної зарплати (тип нарахування 13) – 368,06 $((4173,00 - 2500,00) \times 22\%)$.

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1.	Нарахована заробітна плата за січень 2019р.	92	661	2500,00
2.	Утриманий податок на доходи фізичних осіб 18%	661	641	277,11
3.	Утриманий військовий збір 1,5%	661	642	37,50
4.	Нарахований ЄСВ $(2500 \times 22\%)$	92	651	550,00
5.	Нарахований ЄСВ $(4173,00 - 2500,00) \times 22\%$.	92	651	368,06
6.	Виплачена зарплата на картковий рахунок	661	311	2185,39

При нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи ставка єдиного внеску, встановлена цією частиною, застосовується до визначеної бази нарахування незалежно від її розміру (п.5ст.8 Закону № 2464).

Приклад.

Працівник основного виробництва працює на пів ставки за **сумісництвом** (ставка ЄСВ 22%). Його посадовий оклад 4900,00 грн. Працівник подав заяву на отримання соціальної пільги. За січень 2019р. працівник відпрацював 84 години і йому нарахована зарплата 2450,00 грн. $(4900,00 : 168 \times 84)$. Хоч його нарахована зарплата за сумісництвом менше, чим мінімальна зарплата, але донараховувати ЄСВ до мінімального платежу та суму зарплати до мінімальної законодавством не вимагається.

Доплата ЄСВ до мінімального платежу не здійснюється, оскільки працівник працює за сумісництвом.

Операції відобразяться в бухгалтерському обліку кореспонденцією рахунків:

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5

1.	Нарахована заробітна плата за січень 2019р.суміснику	23	661	2450,00
2.	Утриманий податок на доходи фізичних осіб 18%	661	641	441,00
3.	Утриманий військовий збір 1,5%	661	642	36,75
4.	Нарахований ЄСВ(2450x 22%)	23	651	539,00
5.	Виплачена зарплата на картковий рахунок	661	311	1972,25

З 1 січня 2019р. суттєво змінилась максимальна величина бази нарахування єдиного внеску. Цей показник в 2019р., як і у 2018р. залежить від мінімальної зарплати, а не від прожиткового мінімуму.

Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску - максимальна сума доходу застрахованої особи, що дорівнює **15 мінімальних зарплат у відповідності до п.1.ч.4 ст.1 Закону №2464. На весь 2019р. ця сума складає 62595,00 грн.**

Приклад:

Манрі П.П., керівнику підприємства, нарахована зарплата за **січень 2019 р.** в сумі 70000,00 грн., ставка єдиного соціального внеску 22%.

Нарахування ЄСВ складе **13770,90 грн.(62595,00x22%).**

Утримання податку на доходи фізичних осіб складе 12600,00 грн. (70000,00x18%).

Утримання військового збору 1,5% складе 1050,00 грн. (70000,00x1,5%).

Операції відобразяться в бухгалтерському обліку кореспонденцією рахунків:

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1.	Нарахована заробітна плата за січень 2019р.	92	661	70000,00
2.	Утриманий податок на доходи фізичних осіб 18%	661	641	12600,00
3.	Утриманий військовий збір 1,5%	661	642	1050,00
4.	Нарахований ЄСВ(62595,00x 22%)	92	651	13770,00
5.	Виплачена зарплата на картковий рахунок	661	311	56350,00

Також доцільно звернути увагу, що сума допомоги по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною або хворим членом сім'ї) у розрахунку на місяць не повинна перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування єдиного внеску.

Сума допомоги по вагітності та пологах у розрахунку на місяць не повинна перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування єдиного внеску та не може бути меншою, ніж розмір мінімальної заробітної плати, встановлений на час настання страхового випадку.

Згідно ч.2ст.24 Закону 1105 та п.2 ПКМУ №1266 допомога по тимчасовій втраті працездатності не може бути більше 62595,00 грн.

Згідно ч.2ст.26 Закону 1105 та п.2 ПКМУ №1266 допомога по вагітності та пологах не може бути менше 4173,00 грн. і більше 62595,00 грн.

4) Не включається до розрахунку загального місячного(річного) оподатковуваного доходу У відповідності до ст.165.1.39 ПКУ (викладено у новій редакції з 01.01.2019р.) вартість дарунків (а також призів переможцям та призерам спортивних змагань) - у частині, що не перевищує 25 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року(**1043,25грн. на 2019р., причому щомісячно), за винятком грошових виплат у будь-якій сумі. При цьому варто пам'ятати , що такий дарунок працівнику оподатковується ЄСВ. Якщо вартість подарунка більше 930,75 грн., то сума яка перевищує є об'єктом оподаткування ПДФО, військовим збором та ЄСВ.**

Приклад.

ПП "ООО" закупило в січні 2019р. подарунки 100 шт. по 930 грн. без ПДВ. Подарунки роздані працівникам до різдвяних свят. За таких умов ПДФО, військовий збір не утримуються, а ЄСВ нараховується. Операції на рахунках бух обліку відобразяться наступною кореспонденцією рахунків:

№ №	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума
		Дт	Кт	
1.	Оприбутковано ПП "ООО" подарунки	209	631	93000,00
2.	Проведена оплата за подарунки	631	311	93000,00
3.	Передано подарунки працівникам	949	209	93000,00
4.	Нарахований ЄСВ 22%	949	651	20460,00

У цьому випадку підприємство за показниками доходу не має коригувати фінансовий результат при визначенні податку на прибуток. ПКУ не передбачає коригування таких витрат, тому всі витрати на подарунки працівникам відносяться до витрат при складанні декларації з податку на прибуток, як у тих підприємств, що не здійснюють коригування, так і в тих підприємств, що здійснюють коригування при визначенні податку на прибуток через додаток РІ.

5) Добові та інші виплати при відрядженні в 2019р., що не включаються в базу оподаткування ПДФО, військовим збором визначаються у відповідності до ст. 170.9 ПКУ, в частині регулювання ПДФО.

Не є доходом платника податку - фізичної особи, яка перебуває у трудових відносинах із своїм роботодавцем або є членом керівних органів підприємств, установ, організацій, сума відшкодованих йому у встановленому законодавством порядку витрат на відрядження в межах фактичних витрат, а саме, на проїзд (у тому числі перевезення багажу, бронювання транспортних квитків) як до місця відрядження і назад, так і за місцем відрядження (у тому числі на орендованому транспорті), оплату вартості проживання у готелях (мотелях), а також включених до таких рахунків витрат на харчування чи побутові послуги (прання, чищення, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни), на найм інших жилих приміщень, оплату телефонних розмов, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкове страхування, інші документально оформлені витрати, пов'язані з правилами в'їзду та перебування у місці відрядження, в тому числі будь-які збори і податки, що підлягають сплаті у зв'язку із здійсненням таких витрат за наявності підтверджуючих документів.

До оподатковуваного доходу не включаються також витрати на відрядження, не підтверджені документально, на харчування та фінансування інших власних потреб фізичної особи (добові витрати), понесені у зв'язку з таким відрядженням у межах території України, але не більш як 0,1 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, в розрахунку за кожен календарний день

такого відрядження, а для відряджень за кордон - не вище 80 євро за кожен календарний день такого відрядження за офіційним обмінним курсом гривні до євро, установленим Національним банком України, в розрахунку за кожен такий день

Витрати	Добові у межах України 2019р.		Добові за кордон 2019 р.
	Розмір	Сума	Сума
Витрати, не підтвержені документально, на харчування та фінансування інших власних потреб фізичної особи (добові витрати)	0,1 розміру МЗП, що діяв на 1 січня звітнього податкового року, в розрахунку на добу	417,30 грн.	не вище 80 євро за кожен календарний день за офіційним обмінним курсом гривні до євро, установленим Національним банком України

Наведені норми встановлено для працівників підприємств усіх форм власності, крім державних службовців та осіб, які направляються у відрядження підприємствами. установами, що повністю або частково утримуються за рахунок бюджетних коштів, для яких постановою КМУ від 02.02.2011 р. № 98 встановлено окремі норми.

6.Оподаткування путівок здійснюється у відповідності до ст. 165.1.35 ПКУ .

Не включаються до сукупного доходу платника податку вартість путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування, у тому числі на реабілітацію інвалідів, на території України платника податку та/або його дітей віком до 18 років, які надаються йому безоплатно або із знижкою (у розмірі такої знижки) професійною спілкою, до якої зараховуються профспілкові внески платника податку - члена такої професійної спілки, створеної відповідно до законодавства України, або за рахунок коштів відповідного фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Також у відповідності до ст. 165.1.35 ПКУ не включається до сукупного доходу вартість путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування, у тому числі на реабілітацію інвалідів, на території України платника податку та/або членів його сім'ї першого ступеня споріднення, які надаються його роботодавцем - платником податку на прибуток підприємств безоплатно або із знижкою (у розмірі такої знижки) один раз на календарний рік, за умови, що вартість путівки (розмір знижки) не перевищує 5 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня податкового (звітнього) року 20865,00 (5x4173,00) Знову ж ситуація. ПДФО, військовий збір не утримується, а ЄСВ нараховується, так як згідно Інструкції № 5 путівка за рахунок підприємства включається до фонду оплати праці для нарахування ЄСВ. Як бачимо пільга для платників податку на прибуток. Підприємства(платники податку на прибуток також зобов'язані цю суму коригувати (збільшувати фін результат) при складанні декларації з податку на прибуток .

Приклад: ТОВ «ССС», платник податку на прибуток, придбало для працівників 2 путівки на оздоровлення вартістю по 15000,00грн. на загальну суму 30000,00 грн. Путівки видано працівникам основного виробництва. Так як вартість путівки не перевищує 20685,00 грн., то не оподатковується ПДФО та військовим збором, а ЄСВ 22% нараховується.

Операції відобразяться в бухгалтерському обліку кореспонденцією рахунків:

№ за\п	Господарські операції	Бухгалтерський облік		Сума
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5

1.	Оплачено путівки на оздоровлення за рахунок підприємства	371	311	30000,00
2.	Оприбутковані путівки	331	685	30000,00
3.	Проведений взаємозалік заборгованостей	685	371	30000,00
4.	Віднесені витрати по путівках на витрати	949	663	30000,00
5.	Передані путівки працівникам	663	331	30000,00
6.	Нарахований ЄСВ	949	651	6600,00

Підприємства, що коригують фінансовий результат при складанні декларації з податку на прибуток, на суму 30000,00 грн. збільшать фінансовий результат до оподаткування.

7) У відповідності до ст. 165.1.21ПКУ не включається до сукупного доходу сума, сплачена будь-якою юридичною або фізичною особою на користь вітчизняних вищих та професійно-технічних навчальних закладів за здобуття освіти, за підготовку чи перепідготовку платника податку, але не вище трикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року за кожний повний або неповний місяць навчання, підготовки чи перепідготовки такої фізичної особи **12519,00 грн. (3x4173,00 грн.)**.

8) Розширено перелік витрат, дозволених до включення в податкову знижку. Так з 01.01.2019р. п. 166.3 ПКУ доповнено пп. 166.3.9, згідно з яким до податкової знижки дозволено включати суму коштів у вигляді орендної плати за договором оренди житла, фактично сплачених платником податку, який має статус внутрішньо переміщеної особи. Але розмір такої знижки не може перевищувати (у розрахунку на календарний рік) 30 розмірів мінімальної заробітної плати, установленої на 1 січня звітного (податкового) року, тобто **125190 грн.(4173,00 грнx30)**

9)У відповідності до ст. 19 п. 4 Закону України № 1105:

Застраховані особи, які протягом 12 місяців перед настанням страхового випадку за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування мають страховий стаж менше 6 місяців, мають право на матеріальне забезпечення в таких розмірах:

1) допомога по тимчасовій непрацездатності - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але не більше за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати (**в 2019р.- 4173,00 грн.**), встановленої на час настання страхового випадку;

2) допомога по вагітності та пологах - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але не більше за розмір допомоги, обчислений із двократного розміру мінімальної заробітної плати (**в 2019р. – 8346,00 грн.**), встановленої на час настання страхового випадку.

10) Стаття 265 КЗпП штрафні санкції за порушення законодавства про працю:

Юридичні та фізичні особи - підприємці, які використовують найману працю, несуть відповідальність у вигляді штрафу в разі:

1. фактичного допуску працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту), оформлення працівника на неповний робочий час у разі фактичного виконання роботи повний робочий час, установлений на підприємстві, та виплати заробітної плати (винагороди) без нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податків - у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати **125190,00 (30x4173,00) в 2019р.** встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення;

2. порушення встановлених строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю, більш як за один місяць, виплата їх не в повному обсязі - у трикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення **12519,00(4173,00x3) в 2019г.;**

3. недотримання мінімальних державних гарантій в оплаті праці - у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення **-41730,00(4173,00x10) в 2019р.;**

4. недотримання встановлених законом гарантій та пільг працівникам, які залучаються до виконання обов'язків, передбачених законами України "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про альтернативну (невійськову) службу", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", - у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення **41730,00(4173,00x10) в 2019р;**

5. недопущення до проведення перевірки з питань додержання законодавства про працю, створення перешкод у її проведенні - у трикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення **12519,00((4173,00x3) в 2019г.;**

6. вчинення дій, при проведенні перевірки з питань виявлення порушень, зазначених в абзаці другому цієї частини, - у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення **417300,00 (4173,0x100) в 2019р.**

7. порушення інших вимог трудового законодавства, - у розмірі мінімальної заробітної плати **4173,00 грн. в 2019р.**